

Finansal kiralamaya konu mala ilişkin tahsil edilemeyen kira bedellerinin giderleştirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-125[6-2013/141]-78895
Tarih	04.09.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-125[6-2013/141]-78895 04/09/2015

Konu : Finansal kiralamaya konu mala ilişkin tahsil edilemeyen kira bedellerinin giderleştirilmesi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, finansal kiralama faaliyeti ile iştirak ettiğiniz, finansal kiralamaya konu bir mala ilişkin olarak sözleşmede öngörülen ödeme planına uyulmaması ve kira faturalarının ödenmemesi nedeniyle söz konusu finansal kiralama sözleşmesinin feshedildiği, finansal kiralamaya konu malın kiracıdan iade alındıktan sonra üçüncü bir kişiye satışının gerçekleştirileceği ve satış bedelinin gelir kaydedileceği belirtilerek; feshedilen finansal kiralama sözleşmesi dolayısıyla kiracı adına düzenlenmiş olup tahsil edilmeyen kira faturalarındaki alacakların 6361 sayılı Finansal Kiralama,

Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 33 üncü maddesine göre kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kayıtlara alınıp alınamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonundaki ve başındaki değerler arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise bu farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hüküm altına alınmış olup 40 ıncı maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde; ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde indirim konusu yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 290 ıncı maddesinin 3 üncü fıkrasında finansal kiralama, kira süresi sonunda mülkiyet hakkının kiracıya devredilip devredilmediğine bakılmaksızın bir iktisadî kıymetin mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan tüm riskler ile yararların kiracıya bırakılması sonucunu doğuran kiralama olarak tanımlanmış; kiralama işleminde, iktisadî kıymetin mülkiyetinin kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi, kiracıya kira süresi sonunda iktisadî kıymeti rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması, kiralama süresinin iktisadî kıymetin ekonomik ömrünün % 80 inden daha büyük bir bölümünü kapsaması veya sözleşmeye göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerlerinin toplamının iktisadî kıymetin rayiç bedelinin % 90 ından daha büyük bir değeri oluşturması hallerinden herhangi birinin varlığı durumunda kiralama işleminin finansal kiralama kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı fıkranın devamında kira ödemelerinin, sözleşmeye göre, kira süresi boyunca yapılması gereken kira ödemeleri olduğu, kira ödemelerinin bugünkü değerinin, sözleşme tarihinde, kiralamada kullanılan faiz oranının dikkate alınması suretiyle hesaplanan bugünkü değerlerinin toplamı olduğu açıklanmıştır. Kiralamada kullanılan faiz oranının ise, kira ödemeleri ile garanti edilmemiş kalan değer toplamının bugünkü değerini, kiralamaya konu iktisadî kıymetin rayiç bedeline eşitleyen iskonto oranı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 6361 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında,

"Sözleşmenin kiralayan tarafından feshi ile 30 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca kiracı tarafından feshi hallerinde, kiracı malı iade ile yükümlüdür. İade edilen malın üçüncü kişilere satılması hâlinde sözleşmede aksi bir değer kararlaştırılmadıkça satış bedelinin, vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa kiralayanın bunu aşan zararı toplamından düşük olması durumunda aradaki fark kiracı tarafından kiralayana ödenir. Sözleşmede aksi bir değer kararlaştırılmadıkça iade edilen malın satış bedelinin, vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa kiralayanın bunu aşan zararı toplamından yüksek olması durumunda aradaki fark kiralayan tarafından kiracıya ödenir. İade alınan malın üçüncü kişilere finansal kiralama yöntemiyle kiralınması hâlinde de aynı esaslar uygulanır."

hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, finansal kiralama sözleşmesinin feshi halinde kiralayanın vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa bunu aşan zararının, finansal kiralamaya konu malın üçüncü kişilere satılmasından ya da kiralınmasından elde edilen satış bedeli üzerinden karşılanması gerekmektedir. Dolayısıyla, feshedilen finansal kiralama sözleşmesi dolayısıyla kiracı adına düzenlenmiş olup tahsil edilmeyen kira faturalarındaki alacaklarınızın kiralamaya konu iktisadi kıymetin üçüncü kişilere satışından veya kiralınmasından doğan satış bedelinden tazmini cihetine gidilmesi; satış bedelinin vadesi gelmemiş finansal kiralama bedelleri ile varsa şirketinizin bunu aşan zararını karşılamaması durumunda ise söz konusu tutarın kiracı tarafından kiralayana ödenmesi gerekmekte olup bu durumda şirketinizin söz konusu alacağını kiracı nezdinde takip etmesi gerektiği izahtan varestedir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre, feshedilen finansal kiralama sözleşmesi dolayısıyla kiracı adına düzenlenmiş olup tahsil edilmeyen kira faturalarındaki alacakların kiralamaya konu kıymetin üçüncü kişilere satışından veya kiralınmasından doğan satış bedelinden karşılanması; satış bedelinin şirketinizin zararını karşılamaması durumunda ise aradaki farkın kiracı nezdinde takibi gerektiğinden, söz konusu alacakların kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu 3zelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu 3zelge geçersizdir.

(***) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu 3zelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026